

Arkivsak-dok. 19/05729-3
Saksbehandler Bård Andreas Lassen

Saksgang
Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø

Møtedato
25.09.2019

Saknr

UTTALELSE TIL FORSLAG OM ENDRING I ROVVILTFORVALTNINGEN

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til en reduksjon i antall rovviltregioner i Norge.
2. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler at det opprettes 5 rovviltregioner hvor Agder inngår i en felles rovviltregion sammen med Vestfold og Telemark. Fylkeskommunen ber om at regionens navn endres fra "Region Sørlandet" til "Region sør".
3. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at rovviltregionene må samarbeide om fastsettelse av beiteprioriterte og rovviltprioriterte soner, men mener at bestandsmålene fremdeles bør fastsettes pr. rovviltregion.

Sammendrag

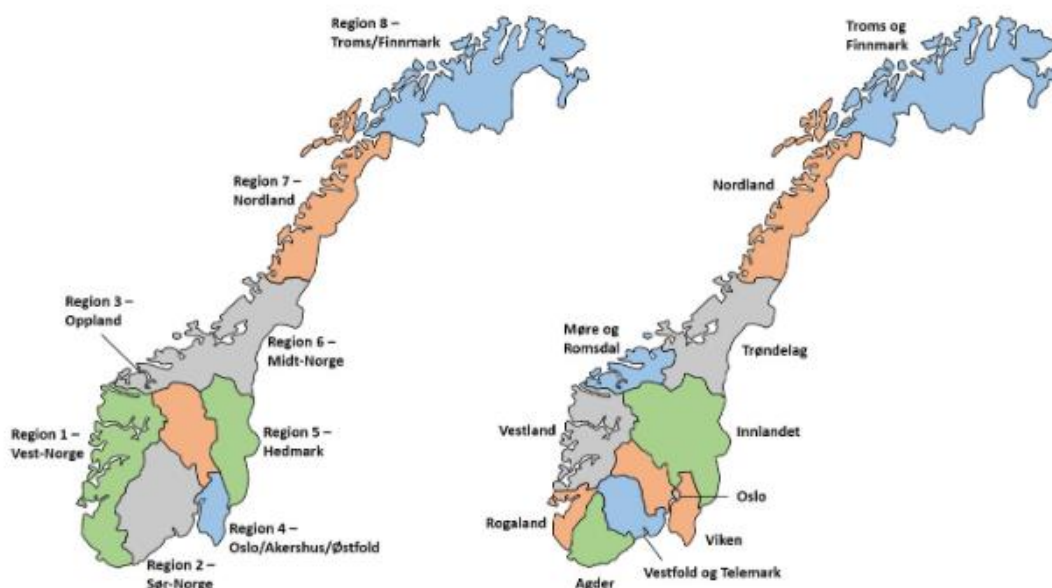
Klima- og miljødepartementet foreslår endringer i rovdyrforvaltningen i Norge. Forslaget omhandler blant annet endring i nødvergebestemmelsen, etablering av en uavhengig rovviltklagenemd, innføring av kommunal klagerett på vedtak om fellingskvoter kvoter m.m. I tillegg foreslår departementet å redusere antall rovviltregioner samt at bestandsmål for rovviltartene skal sees på tvers av grensene til rovviltregionene. Det er særlig de to sistnevnte forslagene som vil ha betydning for Agder, og saken begrenses til disse punktene. Fylkesrådmannen foreslår å støtte forslaget om at Agder og Telemark og Vestfold blir en felles rovviltregion, men at bestandsmål fremdeles bør fastsettes pr. region. Høringsforslaget kan leses her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/endringer-rovviltforvaltningen/id2653571/>. Høringsfrist er 1. oktober.

Saksopplysninger

Dagens rovdyrforvaltning skjer innenfor klare rammer fastsatt av Stortinget. Det er Stortinget som fastsetter nasjonale bestandsmål antall ynglinger (ungekull) for hver rovviltart. Disse bestandsmålene er:

- 65 årlige ungekull av gaupe
- 39 årlige ungekull av jerv
- 13 årlige ungekull av bjørn
- 4–6 årlige ynglinger av ulv hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge
- 850-1200 hekkende par av kongeørn

De nasjonale bestandsmålene for rovvilt fordeles deretter på rovviltregionene som landet er delt opp i. I dag er det 8 rovviltregioner i Norge, og Vest-Agder inngår i region 1 sammen med Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Aust-Agder er en del av region 2 sammen med Vestfold, Buskerud og Telemark. Hver region har en politisk utnevnt rovviltnemnd som står for forvaltningen av rovvilt innenfor de fastsatte bestandsmålene. Vest-Agder fylkesting og Aust-Agder fylkeskommune har hver sin representant rovviltnemdene for henholdsvis region 1 og 2.

Figur 1 Kart over dagens 8 rovviltregioner i Norge (til venstre) og kart over nye fylkesgrenser fra 1.1.2020.

Dersom bestandsmålet for en art i en region er oppnådd er det den regionale rovviltneemnda som har ansvaret for forvaltningen av arten – f.eks. ved å åpne for kvotejakt (gjelder ikke kongeørn). Gjennom forvaltningsplaner kan nemda også kunne foreta en arealdifferensiering mellom beite- og rovdyrprioriterte områder sin region. Nedenfor vises hvordan bestandsmålene for antall årlige ungekull er fordelt på hver forvaltningsregion. Mens Vest-Agder i dag er del av en beiteprioritert sone uten mål om ynglende rovdyr, ligger Aust-Agder i en sone med mål om 12 kull av gaupe.

Tabell 1 Oversikt over bestandsmål for antall årlige ungekull i hver forvaltningsregion.

Forvaltningsregion	Fylke	Gaupe	Jerv	Ulv	Bjørn
Region 1	Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane	-	-	-	-
Region 2	Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder	12	-	-	-
Region 3	Oppland	5	4		
Region 4	Oslo, Akershus og Østfold	6	-	4-6*	
Region 5	Hedmark	10	5	4-6*	3
Region 6	Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag	12	10	-	3
Region 7	Nordland	10	10	-	1
Region 8	Troms og Finnmark	10	10	-	6
	SUM	65	39	4-6	13

* Felles bestandsmål for region 4 og 5.

Med utgangspunkt i faglige tilrådninger, innspill fra en rekke aktører i forvaltningen og etablering av nye fylker fra 1.1.2020 forslår Klima – og miljødepartementet (KLD) nå at antall rovviltregioner bør reduseres til 4 eller 5. Begrunnelsen er primært at færre og større rovviltregioner vil gi større stabilitet og mindre usikkerhet i rovviltforvaltningen, at rovviltneemdene får økt ansvar og større handlingsrom samt at større forvaltningsområder samsvarer mer med biologien til de store rovdyrene i Norge (ulv, jerv, bjørn og gaupe). I tillegg vil grensene for nye rovviltregioner bli mer i samsvar med de nye fylkesgrensene.

I høringsforslaget er det foreslått to alternative regioninndelinger som vil ha ulike konsekvenser for Agder:

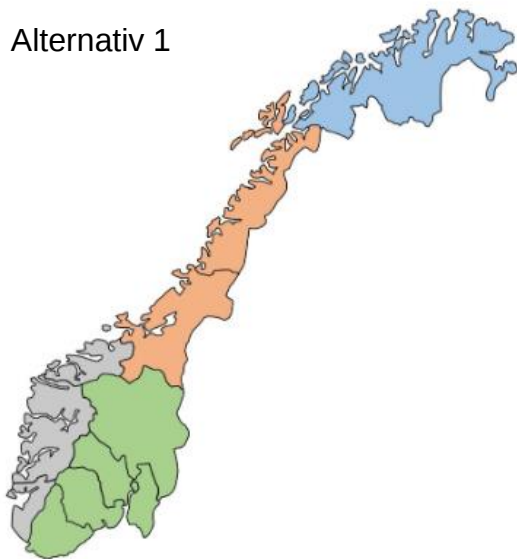
4 rovviltregioner der Agder blir en del av region Østlandet

Agder blir en del av region Østlandet sammen med Innlandet, Oslo, Viken, Vestfold og Telemark. Dersom dagens forvaltningsmål legges til grunn kan regionen få mål om 33 ynglinger av gaupe, 9 ynglinger av jerv, 3 ynglinger av bjørn, samt 4–6 årlige ynglinger av ulv hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge.

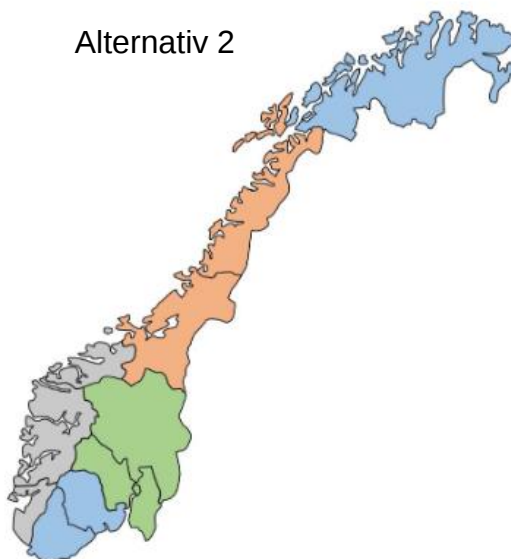
5 rovviltregioner der Agder blir en del av region Sørlandet

Agder blir en del av region Sørlandet sammen med Vestfold og Telemark. Dersom dagens forvaltningsmål legges til grunn kan regionen få mål om 9 ynglinger av gaupe.

Alternativ 1

Alternativ 2

Figur 2 Forslag til forvaltningsmodeller som innebærer henholdsvis 4 eller 5 rovviltregioner i Norge. Alternativ 1 innebærer 4 regioner der Agder inngår i Region Østlandet sammen med Innlandet, Oslo, Viken, Vestfold og Telemark. Alternativ 2 innebærer 5 regioner der Agder går inn i Region Sørlandet sammen med Vestfold og Telemark.

Videre forslår Klima- og miljødepartementet å innføre felles bestandsmål og arealdifferensiering for flere rovviltregioner. Forslaget innebærer at bestandsmål for rovviltartene ikke lenger skal fastsettes pr. rovviltregion, men for en nordlig og en sørlig del av landet - henholdsvis nord og nord for Trondheimsfjorden. Innenfor hvert av disse områdene må rovviltregionene i samarbeid komme frem til hvordan bestandsmålene kan nås, og hvor det skal være beiteprioriterte og rovdryrprioriterte soner.

Fylkesutvalget i Aust-Agder fylkeskommune behandlet saken 3. september 2019. Følgende vedtak ble fattet:

"Aust-Agder fylkeskommune anbefaler endringer i rovviltforskriften §§ 4 og 5 slik at det opprettes 5 forvaltningsregioner for rovvilt hvor Agder inngår i «region Sørlandet» sammen med Vestfold og Telemark.

Vi ønsker dessuten at «Region Sørlandet» benevnes «Region sør»."

Vurderinger

Evalueringer av dagens forvaltningssystem viser at det vil være både administrative, forvaltningsmessige og biologiske fordeler ved å redusere antall forvaltningsenheter slik det er foreslått. Dagens regioner er for små i forhold til artenes leveområder, det er vanskelig å få til presis forvaltning med tanke på bestandsmål samt at nye fylkesgrenser harmonerer dårlig med grensene for dagens rovviltregioner. Med bakgrunn i dette mener fylkesrådmannen at det er hensiktsmessig med færre og større rovviltregioner enn i dag. Et sentralt spørsmål i denne saken er imidlertid hvilken rovviltregion Agder bør tilhøre.

Leveområder for rovvilt vs. beitenæring.

Både ulv, gaupe, jerv og gaupe er vurdert som truede arter, og i følge Regionplan Agder 2030 skal leveområdene til sårbare arter ivaretas. Dersom dette skal legges til grunn for rovviltforvaltningen, kan det hevdes at hele Agder bør inngå i leveområdet for ynglende familiegrupper av alle rovdyrartene. Store forvaltningsregioner vil også være mer riktig rent biologisk sett dersom man tar utgangspunkt i størrelsen på artenes leveområder. En slik tilnærming kan imidlertid være problematisk for hensynet til beitedyrnæringen i Agder. Spesielt i vestre deler av Agder er utmarksbeite av sau i heiområdene en viktig næring. Dette er også bakgrunnen for at Vest-Agder i dag er del av en rovviltregion hvor det av hensyn til beitedyrnæringen ikke skal være ynglende bestander av rovdyr. Dersom dette hensynet fremdeles skal vektlegges tungt, burde kanskje Agder vært lagt til region Vestlandet som trolig vil bli en beiteprioritert region også i fremtiden. Et slikt alternativ inngår imidlertid ikke i departementets høringsforslag. Fylkesrådmannen mener at alternativet med region Sørlandet vil kunne være hensiktsmessig for å imøtekomme begge hensyn.

Representasjon i rovviltnemda

I dag best år rovviltnemdene av 5-6 personer som etter forslag fra Fylkestingene og Sametinget (der det er aktuelt) blir oppnevnt av Klima- Miljødepartementet. Miljødirektoratet avgjør hvilket fylkesmannsembete som skal være sekretariat for den enkelte rovviltnemd. Dersom Agder går inn i region Østlandet sammen med 4 andre fylker, vil Agder trolig få en svakere representasjon enn i en region hvor Agder kun sitter sammen med ett annet fylke. Det også sannsynlig at sekretariatet for region Østlandet vil havne i Viken eller Innlandet. Et ønske om god regional medvirkning og forankring taler derfor for at Agder inngå i en felles region med Vestfold og Telemark. Det er imidlertid uklart hvordan representasjonen fra hvert fylkesting blir med ny regioninndeling og departementet ber om innspill på dette. Fylkesrådmannen har ingen formening om dette.

Felles bestandsmål og arealdifferensiering

Bakgrunnen for forslaget om felles bestandsmål for flere regioner er at det har vist seg å være svært utfordrende, og nærmest umulig, for rovviltnemdene å forvalte små deler av bestandene på et så presist nivå som Stortinget ønsker. Dette blant annet fordi rovvilt bruker store areal og at tilfeldigheter i ynglesuksess (antall valpekull) eller dødelighet kan gi store utslag når tallene er små. Departementet mener at forslaget vil kunne øke presisjonen i forvaltningen ved at tilfeldigheter får mindre utslag og at man får et bedre utgangspunkt for å fastsette hensiktsmessige soner for henholdsvis rovvilt og beitedyr på tvers av regiongrenser. Departementet trekker også frem at samordning av soneforvaltningen vil kunne gi større forutsigbarhet for beitenæringene og ytterligere redusere tap av beitedyr til rovvilt. Blant annet vil en bedre samordning av soneinndelingen kunne øke sannsynligheten for at viktige beiteområder, som går på tvers av forvaltningsregionene, blir ivaretatt.

En ulempe ved forslaget kan imidlertid være at den regionale forankringen og råderetten svekkes ved at rovviltnemdene må samarbeide og at hver enkelt nemd får mindre handlingsrom for selvstendige vurderinger.

Fylkesrådmannen støtter intensjonen om at rovviltregioner må samarbeide ved fastsetting av beiteprioriterte og rovviltprioriterte soner. Det fremstår imidlertid som uklart hvordan bestandsmålene skal fordeles mellom rovviltregionene. I ytterste konsekvens kan det føre til økt konfliktnivå dersom rovviltregionene selv skal

forhandle om hvordan rovviltbelastningen skal fordeles seg imellom. Det fremstår også som uklart hvordan departementet ser for seg at rovviltneemdene skal åpne for felling av rovvilt i de tilfeller der bestandsmålene er nådd. Skal for eksempel alle nemdene i Sør-Norge åpne for felling samtidig eller skal kun regionen med størst belastning få åpne for felling? Etter fylkesrådmannens vurdering vil trolig en videreføring av dagens ordning med fastsettelse av bestandsmål pr. rovviltregion samtidig som at regionene pålegges samarbeid om sonering trolig være den løsningen som gir lavest konfliktnivå, størst forutsigbarhet og størst regional forankring og medvirkning.

Hva skal regionen hete?

Klima- og miljødepartementet har foreslått at en region bestående av Agder og Vestfold og Telemark skal hete "Region Sørlandet". Fylkesrådmannen har ingen spesiell formening om navn, men siden fylkesutvalget i Aust-Agder fylkeskommune ber om at navnet endres til "Region sør" så kan det være hensiktsmessig at også Vest-Agder fylkeskommune mener det samme.

Økonomiske konsekvenser

Saken har ingen økonomiske konsekvenser for Vest-Agder fylkeskommune.

Kristiansand, 5. september 2019

Kenneth Andresen
Regionalsjef

Diderik Cappelen
seksjonsleder

Saksprotokoll

Uttalelse til forslag om endring i rovviltforvaltningen

Arkivsak-dok. 19/05729
Saksbehandler Bård Andreas Lassen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	25.09.2019	72/19

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til en reduksjon i antall rovviltregioner i Norge.
2. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler at det opprettes 5 rovviltregioner hvor Agder inngår i en felles rovviltregion sammen med Vestfold og Telemark. Fylkeskommunen ber om at regionens navn endres fra "Region Sørlandet" til "Region sør".
3. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at rovviltregionene må samarbeide om fastsettelse av beiteprioriterte og rovviltprioriterte soner, men mener at bestandsmålene fremdeles bør fastsettes pr. rovviltregion.

**Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø har behandlet saken i møte
25.09.2019 sak 72/19**

Møtebehandling

Representant Sigmund Oksefjell (Sp) fremmet forslag til nytt vedtak:

1. *Vest-Agder fylkeskommune mener dagens regioninndeling, for Agders del, fungerer godt og ikke bør endres.*
2. *Dersom forslag om reduksjon av antall rovviltregioner opprettholdes anbefaler Vest-Agders fylkeskommune at det opprettes 5 regioner hvor Agder inngår i en felles rovviltregion sammen med Vestfold og Telemark. Fylkeskommunen ber om at regionens navn i så fall endres fra "Region Sørlandet" til "Region Sør"*
3. *Vest-Agder fylkeskommune er positive til at rovviltregionene må samarbeide om fastsettelse av beiteprioriterte og rovviltprioriterte soner, men mener bestandsmålene fremdeles må fastsettes pr. rovviltregion.*
4. *Vest-Agder fylkeskommune mener forslaget om å opprette et nytt forvaltningsorgan, en sentral rovviltklagenemnd, vil skyve politisk ansvar over til forvaltningen og vil på det sterkeste fraråde dette.*

Votering

Forslaget fra Sp falt mot 4 stemmer (Ap (2), Sp og Krf).

Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til en reduksjon i antall rovviltregioner i Norge.
2. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler at det opprettes 5 rovviltregioner hvor Agder inngår i en felles rovviltregion sammen med Vestfold og Telemark. Fylkeskommunen ber om at regionens navn endres fra "Region Sørlandet" til "Region sør".
3. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at rovviltregionene må samarbeide om fastsettelse av beiteprioriterte og rovviltprioriterte soner, men mener at bestandsmålene fremdeles bør fastsettes pr. rovviltregion.